

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου &
Νομοθετικής Πρωτοβουλίας

Πληροφορίες: Π. Τσιπά
Τηλ.: 213.212.8332
Fax.: 213.136.8307
Email: koinonouveltikos@migration.gov.gr
Λ. Θηβών 196-198, Άγιος Ιωάννης Ρέντης 18233

Αθήνα, 27 Νοεμβρίου 2020
ΑΠ. 530

ΠΡΟΣ:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

ΚΟΙΝ:

1. Βουλευτή κα Μ. Απατζίδη
Βουλή των Ελλήνων
2. Υπουργείο Παιδείας &
Θρησκευμάτων

Θέμα: Κοινοβουλευτικός Έλεγχος

Σχετ: Η με ΑΠ 1420/4.11.2020 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσε η Βουλευτής κα Μ. Απατζίδη, με θέμα «Επίλυση του ζητήματος της ορθής και αποτελεσματικής εκπαίδευσης των μεταναστών και προσφύγων» και κατά το μέρος αυτής που αφορά σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, θα πρέπει να σημειώσω καταρχήν ότι είναι γενικώς αποδεκτό ότι η εκπαίδευση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνικοποίηση των παιδιών και μπορεί να προαγάγει την κοινωνική συνοχή και την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των υπηκόων τρίτων χωρών και των κοινωνιών υποδοχής (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη Υπηκόων Τρίτων Χωρών, 2016).

Η διασφάλιση του δικαιώματος των νεοεισερχόμενων στη χώρα ανήλικων μεταναστών και προσφύγων στην εκπαίδευση υπήρξε βασικό μέλημα της ελληνικής πολιτείας και προς τούτο έχει υιοθετηθεί και εφαρμόζεται ένα νομοθετικό πλαίσιο που καλύπτει όλες της κατηγορίες ανήλικων πολιτών που διαβιούν στη χώρα μας, με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται πλήρως το δικαίωμα πρόσβασής τους στην εκπαίδευση, ανάλογα με το καθεστώς διαμονής τους

Έτσι, όσον αφορά στους πολίτες τρίτων χωρών και τα μέλη της οικογένειάς τους που διαβιούν στην ελληνική επικράτεια σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4251/14 (Α' 80) "Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις", όπως ισχύει, καθώς και του υπ' αριθμ. πδ.106/2007 (Α'135), υπάρχουν ρητές προβλέψεις (παρ. 7-10 του άρθρου 21 "Κοινά δικαιώματα πολιτών τρίτων χωρών"), σύμφωνα με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην πρόσβαση ανήλικων πολιτών τρίτων χωρών στην εκπαίδευση, ενώ παρέχεται σχετική εξουσιοδότηση για έκδοση απόφασης του αρμόδιου Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων για τον καθορισμό, μεταξύ άλλων, των προϋποθέσεων αναγνώρισης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στη χώρα προέλευσης. Τέλος ρυθμίζεται το θέμα της πρόσβασης πολιτών τρίτων χωρών, που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αναφορικά με τους δικαιούχους διεθνή προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4636/2019 (Α'169) κάθε ανήλικος στον οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς

προστασίας, υποχρεούται να εντάσσεται στις μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες. Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής, επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του ανηλίκου, οι κατά τις κείμενες διατάξεις, κυρώσεις που προβλέπονται και για τους Έλληνες πολίτες.

Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται μάλιστα, η πρόσβαση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα και σε προγράμματα περεταίρω κατάρτισης ή επιμόρφωσης και στους ενήλικες δικαιούχους διεθνούς προστασίας, με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους νομίμως διαμένοντες στην Ελλάδα υπηκόους τρίτων χωρών».

Περεταίρω, σύμφωνα με το άρθρο 51, σε συνδυασμό με το άρθρο 52 του ίδιου νόμου, εξασφαλίζεται το δικαίωμα πρόσβασης στην εκπαίδευση και στους αιτούντες άσυλο, καθώς οι ανήλικοι αιτούντες και τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων, κατά την παραμονή τους στη χώρα υποχρεούνται να εντάσσονται σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος. Οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να παράσχουν τα αναγκαία και επαρκή μέσα για την υποστήριξη και για την υποστήριξης και διευκόλυνση της σχετικής διαδικασίας. Η ένταξη γίνεται υπό προϋποθέσεις, ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες και με διευκολύνσεις ως προς την εγγραφή σε περίπτωση δυσχερειών υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης, που εκκρεμεί κατά των ιδίων ή των γονέων τους. Απώλεια του δικαιώματος παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο λόγω ενηλικίωσης των ανωτέρω αιτούντων. Η ένταξη στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της ταυτοποίησης του ανηλίκου. Εάν οι ανήλικοι αιτούντες και τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων δεν συμμορφώνονται προς την υποχρέωση αυτή και δεν εγγράφονται ή δεν παρακολουθούν τα αντίστοιχα σχολικά μαθήματα, επειδή δεν επιθυμούν να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό σύστημα, οι υλικές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 57 του ίδιου νόμου και περεταίρω, επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του ανηλίκου, οι προβλεπόμενες για τους Έλληνες πολίτες διοικητικές κυρώσεις.

Για τη διευκόλυνση της ένταξης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, προσωρινές εκπαιδευτικές δράσεις, στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης, μπορούν να παρέχονται μεταξύ άλλων και εντός των κέντρων φιλοξενίας, οι οποίες ωστόσο δεν υποκαθιστούν την τυπική εκπαίδευση.

Τέλος, η πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στην περίπτωση των αιτούντων διεθνή προστασία, δεν περιορίζεται στους ανήλικους, αλλά μπορεί να αφορά και ενήλικες και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης που εκκρεμεί κατά των ιδίων.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι ως προς τη μη τυπική εκπαίδευση, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση θεμάτων μη τυπικής εκπαίδευσης πολιτών τρίτων χωρών, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και φορείς (άρθρο 21 του πδ 122/2017), καθώς η μη τυπική μάθηση διαδραματίζει και αυτή βασικό ρόλο, εφόσον συμπληρώνει την ένταξη μέσω της επίσημης εκπαίδευσης στα σχολεία ή σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη Υπηκόων Τρίτων Χωρών, 2016).

Τόσο στην Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη του 2013 όσο και στην πρόσφατη του 2019 συμπεριλαμβάνεται άξονας για την προώθηση της ένταξης στην εκπαίδευση. Στον εν λόγω άξονα έχουν ενταχθεί δράσεις όπως η ενίσχυση της λειτουργίας των τάξεων υποδοχής και ενισχυτικών τάξεων, η λειτουργία και υποστήριξη Δομών Υποδοχής και Εκπαίδευσης

Προσφύγων (ΔΥΕΠ), όπου τα παιδιά προσφύγων δεν έχουν ενταχθεί σε τάξεις υποδοχής, η υλοποίηση προγραμμάτων γλωσσομάθειας για νέους/νέες και ενήλικες και ολοκληρωμένων προγραμμάτων πληροφόρησης/ επιμόρφωσης εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς και γλωσσικής κατάρτισης για τη διευκόλυνση της ένταξης στην αγορά εργασίας, αναγνώριση τίτλων σπουδών και προώθηση της ένταξης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κ.α.

Αναφορικά με την μη τυπική εκπαίδευση υλοποιούνται οι εξής δράσεις:

- Μέσω του προγράμματος HELIOS (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection), μαθήματα ένταξης διάρκειας 360 ωρών (εκμάθηση ελληνικής γλώσσας και κοινωνικών δεξιοτήτων) παρέχονται μέσω του προγράμματος το οποίο υλοποιείται από το Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ) με την υποστήριξη του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Βάσει των πρόσφατων στοιχείων (Νοέμβριος 2020) στα μαθήματα ένταξης έχουν εγγραφεί 2.703 ωφελούμενοι του προγράμματος – δικαιούχοι διεθνούς προστασίας. Λόγω των μέτρων περιορισμού της εξάπλωσης του COVID-19 έχουν γίνει οι απαραίτητες προσαρμογές για την παροχή των μαθημάτων μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, διαδικασία που δίνει τη δυνατότητα και σε ωφελούμενους που διαμένουν σε απομακρυσμένες περιοχές να συμμετέχουν στα μαθήματα αυτά.
- Στο πλαίσιο των παράλληλων δράσεων των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών, τα οποία αποτελούν Παραρτήματα των Κέντρων Κοινότητας, προβλέπεται η δυνατότητα υλοποίησης μαθημάτων ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και ελληνικού πολιτισμού [ν.4368 (Α'21), η με Α.Π. Δ23/ΟΙΚ.14435/1135/29.03.2016 κ.υ.α.].

Επιπλέον, από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου σχεδιάζεται Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης για την ένταξη το οποίο θα υλοποιηθεί σε μεγάλη εμβέλεια και θα περιλαμβάνει δράση για την εκμάθηση βασικών στοιχείων της ελληνικής γλώσσας, της καθημερινής ζωής και του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου της χώρας και απόκτηση κοινωνικών (soft skills) και επαγγελματικών δεξιοτήτων για πολίτες τρίτων χωρών

Ταυτόχρονα, σχεδιάζεται σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων η υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος επαγγελματικής κατάρτισης το οποίο απευθύνεται σε συνολικά 18.000 δικαιούχους διεθνούς προστασίας και περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις: χαρτογράφηση του εκπαιδευτικού και επαγγελματικού του προφίλ και ανάπτυξη εξατομικευμένου πλάνου πρόσβασης στην αγορά εργασίας, υποστηρικτικό πρόγραμμα εκμάθησης βασικών στοιχείων της ελληνικής γλώσσας, της καθημερινής ζωής και του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου της χώρας, επαγγελματική κατάρτιση (συμπεριλαμβανομένης της πρακτικής άσκησης) και επαγγελματική πιστοποίηση προσόντων/ ειδικοτήτων όπου είναι εφικτό.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Αναπληρωτή Υπουργού
2. κ. Γενικό Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής
4. Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικής Πρωτοβουλίας & Κοινοβουλευτικού Ελέγχου